

Văn hóa Nga với việc học tiếng Nga trong các trường công an nhân dân

Nguyễn Thị Hà Đông*

*ThS, Học viện An ninh Nhân dân

Received: 04/1/2023; Accepted: 6/1/2023; Published: 9/1/2023

Abstract: The article points out the close relationship between language and culture, thereby showing the necessity of introducing Russian culture through the process of teaching Russian in People's Public Security institutions. Students learning Russian need to have a passion for that language and culture is a condition for them to create their own passion for the new language they are learning. In order to encourage students to learn Russian effectively and enthusiastically, leaders of the Ministry of Public Security as well as leaders of institutions always create conditions for students to have opportunities to practice Russian and continuously promote cooperation relationships in many aspects, including cultural exchanges for students to further understand Russia.

Keywords: Russian language, Russian culture, People's Public Security

1. Đặt vấn đề

Trong một xã hội ngày càng toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế, việc có thể nói thêm được một hoặc nhiều ngoại ngữ là một lợi thế, cũng là sự cần thiết quan trọng đối mỗi người dân và đặc biệt là với sinh viên Việt Nam nói chung và sinh viên trong hệ thống các trường công an nhân dân nói riêng. Bởi, việc giao lưu hợp tác quốc tế đòi hỏi cần có sự giao tiếp, trao đổi thông tin giữa các quốc gia, mà rào cản ngôn ngữ là một trong những khó khăn hàng đầu.

Tuy nhiên, học ngoại ngữ không chỉ cần sự chăm chỉ, muốn thành công với một môn ngoại ngữ nào đó cũng cần phải có một niềm đam mê sâu sắc với nó. Và văn hóa của đất nước nói ngôn ngữ đó chính là một trong những thứ chúng ta nên tìm hiểu để tạo cho mình niềm đam mê với một ngoại ngữ mới. Điều đó cho thấy ngôn ngữ và văn hóa có mối quan hệ chặt chẽ với nhau[1]. Phân tích về mối quan hệ này, các nhà nghiên cứu ngôn ngữ ngày càng nhận ra tầm quan trọng của văn hóa trong ngôn ngữ và giao tiếp qua góc nhìn: ngôn ngữ là phương tiện, là công cụ để con người giao tiếp trao đổi với nhau để đi đến hiểu nhau; mà mỗi một ngôn ngữ đều gắn liền và đặc trưng cho một nền văn hóa của dân tộc đó. Như vậy, không thể làm chủ một ngôn ngữ nếu không nắm bắt được những nét đặc trưng của một nền văn hóa và ngược lại sẽ chẳng thể hiểu được sắc thái và giá trị của một nền văn hóa nếu không hiểu rõ về ngôn ngữ. Một thực tế hiển nhiên rằng để sử dụng ngôn ngữ có hiệu quả cần phải có sự hiểu biết về văn hóa của

dân tộc bản ngữ. Người học không thể học tiếng nói của một dân tộc nào đó mà không học văn hóa của đất nước họ và người dạy cần quan tâm nhiều đến các yếu tố văn hóa của ngôn ngữ mình đang nghiên cứu giảng dạy. Nhận thức được vấn đề, trước những yêu cầu ngày càng cao về nghiệp vụ chuyên môn và ngoại ngữ, luôn mong muốn sinh viên của mình đạt hiệu quả trong học tiếng Nga, nhất là trong môi trường chuyên ngành đặc thù, các giảng viên bộ môn tiếng Nga của các trường công an nhân dân đã luôn nghiên cứu và lồng ghép trong chương trình giảng dạy những kiến thức tìm hiểu về đất nước, con người cùng phong tục tập quán của người dân Nga sao cho phù hợp và sinh động, tạo hứng khởi cho sinh viên.

Là những giảng viên tiếng Nga, ít nhiều mỗi người đều có sự hiểu biết và cảm nhận về nền văn hóa Nga. Đó là một nền văn hóa có truyền thống lâu đời đầy hương vị về nhiều mặt của nghệ thuật: múa dân gian, múa bale, âm nhạc, kiến trúc, hội họa, điện ảnh, hoạt hình...có ảnh hưởng đáng kể đến văn hóa thế giới[2]. Đã là giảng viên tiếng Nga thì không thể không nhớ những bài dân ca Nga, những vở bale, những nhạc sĩ vĩ đại của thế giới là người Nga, những tác phẩm văn thơ với những nhà thơ, tiểu thuyết gia hay các tác phẩm khuyết danh nổi tiếng,... Đó là những thuận lợi để các giảng viên có thể đưa kiến thức văn hóa Nga vào các giờ học làm giảm bớt đi sự khô cứng của từ ngữ chuyên ngành.

2. Văn hóa Nga với việc học tiếng Nga trong các trường công an nhân dân

Sinh viên thực sự bị cuốn hút bởi câu chuyện thú vị về lễ cưới truyền thống ở Nga, về phong tục gia đình Nga rất gần nhưng cũng rất khác với truyền thống phong tục Việt Nam; hay nền kiến trúc Nga khởi đầu từ những công trình gỗ thủ công của người Xlavơ cổ, kiến trúc mang phong cách rococo mang tới những tác phẩm lộng lẫy. Mô tả của giảng viên về những ga điện ngầm của Nga được ví như một bảo tàng nghệ thuật, kiến trúc, lịch sử trong lòng đất khiến nhiều sinh viên yêu thích kiến trúc, hội họa mong muốn thành thạo tiếng Nga hơn để khám phá về những kiệt tác nghệ thuật kiến trúc đó: những bức bích họa, tranh kính, tranh khảm, điêu khắc... ở mỗi nhà ga đều mang dáng vẻ, phong cách nghệ thuật riêng gắn liền với lịch sử, văn hóa dân tộc Nga; sinh viên học tiếng Nga luôn nhớ tới biểu tượng không chính thức rất dễ nhận của nước Nga là búp bê Matryoshka, trong khi các đỉnh tháp điện Kremlin Moskva và nhà thờ Thánh Basil ở Moskva là những biểu tượng kiến trúc quan trọng nhất[3]. Là những người lính, sinh viên các trường công an nhân dân không thể không quan tâm tới kiến thức văn hóa lịch sử Nga qua những chiến tích, thành quả chiến đấu lao động của người dân Nga, những thành công to lớn của nước Nga liên quan tới công nghệ vũ trụ và khám phá không gian

Từ khi công tác giảng dạy tiếng Nga được khôi phục và mở rộng trong hệ thống các trường công an, số lượng sinh viên theo học tiếng Nga ngày càng tăng và tỏ ra yêu thích ngôn ngữ này. Thực tế, sinh viên ở các trường chuyên ngành như trường công an học ngoại ngữ trong môi trường không ngoại ngữ nên gặp nhiều khó khăn. Để sinh viên đạt được hiệu quả, say mê trong học tiếng Nga, lãnh đạo Bộ Công an cũng như lãnh đạo các trường luôn quan tâm tạo điều kiện cho sinh viên có cơ hội để thực hành tiếng Nga. Các cơ sở đào tạo đầu ngành của Bộ Công an như Học viện Cảnh sát, Học viện An ninh... luôn coi trọng và liên tục đẩy mạnh mối quan hệ hợp tác về nhiều mặt với các cơ sở đào tạo của Liên bang Nga để cử giảng viên, học viên đi đào tạo mỗi năm trong môi trường Nga ngữ. Để có thể hòa nhập và thu nhận được kiến thức một cách tích cực, việc hiểu biết về văn hóa Nga và các phong tục tập quán nước bạn là rất cần thiết và quan trọng. Bởi vậy, các trường đã có hoạt động hợp tác với Trung tâm Khoa học và Văn hóa Nga tại Hà Nội tổ chức các lớp dự bị tiếng Nga tiền du học, dựa trên kết quả của khóa học, các học

viên của các tổ chức giáo dục của Bộ Công an Việt Nam sẽ được cử đi học tại Nga; hoặc các hoạt động giao lưu văn hóa nghệ thuật với các tổ chức, các đoàn công tác từ Nga sang, hay đưa sinh viên của hệ thống trường công an tham dự các kỳ thi Olympic tiếng Nga...

Trung tâm Khoa học và Văn hóa Nga tại Hà Nội luôn có những điều kiện có một không hai cho việc học tiếng Nga. Giảng viên người Nga của Trung tâm đều rất chuyên nghiệp, hệ thống máy tính, tài liệu-phim ảnh-sách phục vụ cho các yêu cầu học tiếng Nga rất phong phú đa dạng. Trung tâm đã xây dựng các chương trình đào tạo ngôn ngữ chung cho các sinh viên Việt Nam nói chung và các trường của công an nói riêng trước khi đi học chuyên ngành tại các trường của Nga. Sinh viên tham gia các khóa học này được truyền đạt những kiến thức về tiếng Nga, được trang bị các kỹ năng cơ bản (nghe, nói, đọc, viết) và không thể thiếu mảng kiến thức quan trọng: các giảng viên Nga giúp các sinh viên tiếp cận và nghiên cứu về văn hóa, đất nước, phong tục tập quán và con người Nga!

Sinh viên của các trường công an tham dự Olympic tiếng Nga có thể tham dự các lớp bồi dưỡng đặc biệt: thực hành tiếng Nga tăng cường cho phép các em tự tin và đạt được kết quả cao trong các cuộc thi. Olympic tiếng Nga hàng năm dành cho sinh viên các cơ sở giáo dục Việt Nam là một trong những hoạt động quan trọng nhất của Trung tâm Khoa học và Văn hóa Nga tại Việt Nam gắn với việc quảng bá tiếng Nga. Tại vòng Chung kết cuộc thi Olympic tiếng Nga lần thứ XV (2018) dành cho sinh viên các trường đại học Việt Nam do Trung tâm KH&VH Nga tại Hà Nội tổ chức, đội tuyển của Học viện An ninh Nhân dân[6] và Học viện Cảnh sát Nhân dân[5] tham dự đều đã giành được giải Nhất và vinh dự nhận học bổng du học tại Liên bang Nga. Có thể nói Trung tâm KH&VH Nga luôn sát cánh và hỗ trợ tích cực trong các hoạt động hợp tác đào tạo, cũng như tổ chức các hoạt động giao lưu văn hóa nghệ thuật Nga - Việt với đơn vị giáo dục Việt Nam, trong đó có hệ thống các nhà trường công an Việt Nam. Sinh viên của Học viện Cảnh sát và Học viện An ninh luôn là những người tham gia tích cực trong tất cả các sự kiện và hoạt động của Trung tâm nhằm củng cố phát triển quan hệ hữu nghị hợp tác giữa Nga và Việt Nam. Đặc biệt, những năm qua một hoạt động chung giữa Trung tâm KH&VH Nga và Học viện Cảnh sát

Nhân dân đã tái tạo bầu không khí Nga dành cho các độc giả: đó là hai bên phối hợp triển khai phòng đọc “Nước Nga” tại cơ sở của Học viện Cảnh sát. Trung tâm đã đảm nhiệm việc cung cấp cho phòng đọc các tài liệu, các tác phẩm văn học Nga đã được dịch sang tiếng Việt, giáo trình tiếng Nga, các sản phẩm trang trí, các sản phẩm lưu niệm[7].

Các trường cũng tăng cường quan hệ hợp tác với Phân viện Puskin tại Hà Nội và câu lạc bộ “Những người yêu thích tiếng Nga” của phân viện. Qua đó, sinh viên các trường được tiếp xúc giao lưu mở rộng không gian tiếp cận tiếng Nga và văn hóa Nga. Các thành viên khi tham dự tự giới thiệu về bản thân và làm quen với nhau bằng tiếng Nga, nhanh chóng hòa nhập vào không khí vui vẻ, cởi mở. Tại câu lạc bộ, các em được tham các buổi sinh hoạt theo chủ đề “Năm mới”, “Du lịch khám phá”, “Ngày lễ Phục sinh và các mùa trong năm”, “Lễ tiễn mùa đông”,... hoặc các trò chơi “Đổi mặt”, “Đoán ý đồng đội”, “Vòng tay bạn bè”... Những hoạt động này đem lại cho các em những hiểu biết về những vùng đất của nước Nga với những phong tục tập quán đời thường. Bàn về lễ Phục sinh thật lý thú khi biết được người Nga thường làm gì trong ngày lễ này, có thêm kiến thức và thể hiện sự khéo léo sáng tạo của mình khi tham gia trang trí những quả trứng phục sinh. Các trò chơi giúp các thành viên không chỉ làm giàu vốn từ mà còn được giao lưu kết bạn, gần gũi với nhau hơn. Phân viện Puskin đã tổ chức những sân chơi bổ ích cho tất cả những ai học tiếng Nga.

Trung tâm Khoa học và Văn hóa Nga tại Hà Nội luôn có những điều kiện có một không hai cho việc học tiếng Nga. Giảng viên người Nga của Trung tâm đều rất chuyên nghiệp, hệ thống máy tính, tài liệu-phim ảnh-sách phục vụ cho các yêu cầu học tiếng Nga rất phong phú đa dạng. Trung tâm đã xây dựng các chương trình đào tạo ngôn ngữ chung cho các sinh viên Việt Nam nói chung và các trường của công an nói riêng trước khi đi học chuyên ngành tại các trường của Nga. Sinh viên tham gia các khóa học này được truyền đạt những kiến thức về tiếng Nga, được trang bị các kỹ năng cơ bản (nghe, nói, đọc, viết) và không thể thiếu mảng kiến thức quan trọng: các giảng viên Nga giúp các sinh viên tiếp cận và nghiên cứu về văn hóa, đất nước, phong tục tập quán và con người Nga!

3. Kết luận

Văn hóa Nga cũng là những chủ đề, những nội

dung để các giảng viên các trường tổ chức những hoạt động ngoại khóa cho sinh viên, hỗ trợ tích cực cho các kỹ năng học ngoại ngữ của sinh viên. Những hoạt động này cũng rất phong phú, sinh động mà nhờ đó sinh viên biết đến những bài hát, bài thơ, bài viết về đất nước con người Nga. Vào dịp năm mới, dạ hội được tổ chức tại Học viện Cảnh sát với nòng cốt là sinh viên khoa ngoại ngữ. Sinh viên bộ môn tiếng Nga tham gia đồng đạo và tích cực. Những bài hát nổi tiếng dân ca Nga nổi tiếng và gắn bó qua bao thế hệ người Việt Nam: *Kachiusa*, *Chiều Matxcova*, *Đôi bờ*, *Triệu triệu bông hồng*, *Thời thanh niên sôi nổi*, *Cây Thù dương*,... được các bạn sinh viên học tiếng Nga thể hiện làm người nghe cảm nhận được sức ảnh hưởng và sức sống bền bỉ của văn hóa Nga trong tâm hồn người Việt...

Còn rất nhiều, rất nhiều những điều kỳ thú về đất nước, con người, tập quán của người Nga thu hút sự quan tâm của các lớp sinh viên, mà chỉ có nhuần nhuyễn tiếng Nga họ mới có thể khám phá tìm hiểu và cảm nhận được nền văn hóa Nga. Khám phá văn hóa, phong tục tập quán của Nga là một cách để sinh viên có hứng thú khi học tiếng Nga, càng thêm yêu thích ngôn ngữ của xứ sở bạch dương. Tiếng Nga hiện là một trong những ngôn ngữ chính của Liên Hiệp Quốc và là một ngôn ngữ quan trọng. Hiểu rõ văn hóa truyền thống của quốc gia này sẽ giúp việc học tiếng Nga của sinh viên trở nên hiệu quả hơn rất nhiều.

Tài liệu tham khảo

- [1]. PGS-TS Nguyễn Đức Tôn, *Tạp chí Ngôn ngữ số 7-12*, Nhà xuất bản Viện ngôn ngữ học, 2016.
- [2]. PGS-TS Đặng Việt Bích, *Tìm hiểu văn hoá dân tộc*, Nhà xuất bản Văn hoá Thông tin, 2016.
- [3]. Hồ Sĩ Vịnh, *Tuyển tập Văn học, Văn hoá học*, Nhà xuất bản Văn hoá Dân tộc, 2011.
- [4]. *Học viện Học viện Cảnh sát nhân dân xuất sắc giành 2 giải nhất tại kỳ thi Olympic tiếng Nga lần thứ XV*. Cổng thông tin điện tử Học viện Cảnh sát Nhân dân.
- [5]. Đội tuyển Học viện An ninh nhân dân giành giải nhất cuộc thi Olympic tiếng Nga toàn quốc lần thứ XV-năm 2018. Cổng thông tin điện tử Học viện An ninh Nhân dân.
- [6]. *Khai trương phòng đọc “Nước Nga” tại Học viện Cảnh sát nhân dân*. Trang Thông tin điện tử Trung tâm KH&VH Nga tại Hà Nội.